

Сmak Вашого успіху

Спеції, інредієнти,
функціональні препарати для:

- ковбасного виробництва
- виробництва напівфабрикатів
- молочної промисловості
- супермаркетів
- ресторанного бізнесу
- рибної промисловості

ООО "РАПС УКРАЇНЕ"

03148 Київ, Україна, ул. Героев Космоса 4, этаж 7,
тел./факс: +38 /044/ 247-19-87, 247-19-88, e-mail: office@raps.kiev.ua

М'ясо лося та кабана: окремі етапи термічної обробки

Р.Й. КРАВЦІВ, доктор біол. наук,

академік УААН, професор,

М.З. ПАСКА, канд. вет. наук,

старший викладач,

М.Г. ЛИХУК, канд. вет. наук,

старший викладач.

Львівська національна академія ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького

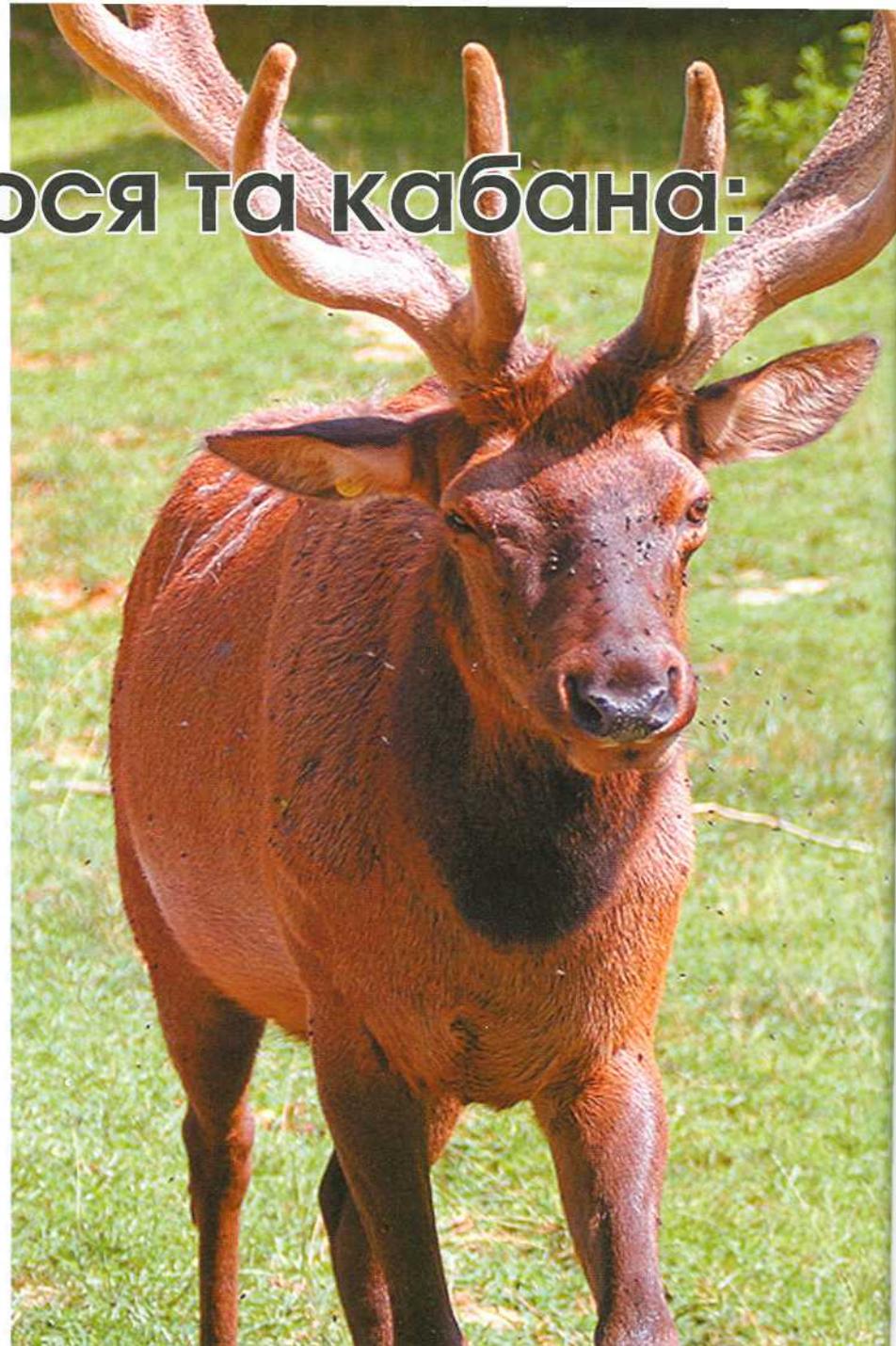
М'ясо кабана

Зберігання

М'ясо кабана специфічне як за запахом і смаком, так і за способом зберігання та термічної обробки. Так, тільки для соління м'яса кабана потрібно в півтора-два рази більше солі порівняно з м'яском інших тварин.

Соління кабанини

При виробництві копчених кабанячих окостів застосовується стандартний або звичайний метод соління. Стандартний метод полягає в поєданні соління з шприцованням. Окіст шприцуються розсолом, що містить 28-30 частин солі на 100 частин води, 0,5% селітри і 0,5% цукру. Розсол вводиться з розрахунку 3-4% до маси окороку. Далі проводять сухе соління, для якого беруть засолювальну суміш, що складається з 3 кг солі, 50 г цукру і 100 г часнику на 100 кг м'яса. Триває воно 3-5 діб, далі окости заливаються розсолом, що складається з 100 частин води і 20-21 частини солі, 0,5% селітри і 0,5% цукру до маси розсолу. Соління триває 20-30 діб при температурі 3-4 °C. Вказаний спосіб можливий переважно при промисловому полюванні. У звичайних умовах застосовується змішаний або сухий спосіб соління окостів. При сухому способі беруть засолювальну суміш кількістю 5-7% солі від маси окостів. На кожні 100 кг м'яса необхідно 100 г селітри і 100 г часнику. Окости натираються вказаною засолювальною сумішшю і щільно складаються в посудину, шкірою вниз. Дно посудини спочатку посипається шаром солі. Через 15 діб окости перекладаються, натираються знов такою ж засолювальною сумішшю. Після другого складання окости пресуються. Через 5-7 днів вони заливаються розсолом серед-

ньої міцності. Для його приготування на 100 частин води беруть близько 20-21 частину солі, селітри і цукру — по 0,5%. Засолювання триває залежно від маси окостів близько 30 діб. Температура засолювального приміщення має бути близько 2-3 °C. За підвищених температур необхідно застосовувати лише сухий спосіб засолювання із застосуванням 7-10% солі до маси м'яса.

Коптіння кабанячих окостів

Перед коптінням окости вимочуються 2-3 год. для видалення зайвої солі з поверхневих шарів м'яса. Вимочені окости перев'язуються шпагатом і вивішуються в коптильних камерах, де піддаються просушуванню протягом декількох годин. Коптінняздійснюється при 32-45 °C протягом 24-72 год. Копчені окости можуть зберігатися в підвішеному вигляді за температури близько +6 °C протягом 3 міс.

М'ясо лося Соління

Знижує смакові якості продукту, але ефективніше в теплу пору року. У цьому випадку зберігається протягом 1,5-2 міс. при температурі 7-8 °C. Тушу ділять на шматки по 2-3 кг, кістки видаляють (бажано відразу використовувати), розрубують. Шматки м'яса солять (сухим способом) так, щоб сіль потрапила в усі розрізи і розруби біля кісток. На 100 кг м'яса потрібно 6-7 кг солі. Потім шматки щільно укладають в ємність. Кожен шар посипають сіллю.

Коптіння

З цією метою м'якоть зрізають, нарізають смужками, солять і коптять. Соління перед коптінням обов'язкове, але солі в цьому випадку беруть менше. За одними рекомендаціями — 13-15 г на 1 кг м'яса, за іншими — свіже м'ясо треба натерти сіллю (краще з селітровою), скласти шматки

у посудину, пересипаючи сіллю; солі потрібно 40-50 г на 1 кг м'яса, селітри — 25 г на 1 кг солі. Тривалість соління — чотири години за одними рекомендаціями і 12-18 год. — за іншими. Потім м'ясо витягають, розвішують на "вішалці", дають стекти сочку і починають коптити. При гарячому коптінні (температура 60-70 °C) його триває — 6-8 годин. Спочатку протягом години відбувається підсушування на сильному вогні, потім вогонь засипають. Продукти гарячого коптіння не витримують тривалого зберігання і мають бути використані протягом декількох днів. Тривалість холодного коптіння (температура 25-40 °C) складає не менше 2-3 діб. Температура під час коптіння навіть в окремі моменти не повинна перевищувати 50-60 °C.

Коурма (коурдак)

В Туркменії і Казахстані поширено приготування коурми або коурдака — смаженого м'яса, залитого жиром, яке може зберігатися декілька місяців в найжаркішу пору року. М'ясо, розрізане на дрібні шматочки і посолене, добре прожарюють, потім укладають нещільно в посуд і заливають гарячим розтопленим жиром, краще баранчиким. Жир заповнює весь простір між шматочками м'яса, і вся маса коурми, окрім самого верхнього шару, стає герметично ізольованою від повітря. Якщо передбачається тривале зберігання, тоді необхідно застиглу коурму покрити вощеним папером і на останнюю насипати шар солі.

Заморожування

Заморожування ніколи не покращує якості м'яса, і вдаватися до нього потрібно тільки за необхідності. У копитних тварин, щоб заморожування не дуже зменшувало смак і якість продукту, м'якоть слід відділити від кісток і зробити порційні шматки. Завдяки цьому утворюється льодяний панцир, який перешкоджає виморожуванню соку. Воду можна замінити поліетиленовими кульками, упаковувавши в них такі порційні шматки. М'ясо небажано розморожувати і знову заморожувати, оскільки при цьому з нього обов'язково витикає кількість соку та поживні речовини.

ЛІТЕРАТУРА

- Белоносов В.М. Мясо дикого кабана // Автореф. дисс... канд. вет. наук. М., 1967. — 24 с.
- Журавская Н.К., Алехина Л.Г., Отряшенкова Л.М. Исследование и контроль мяса и мясопродуктов. М.: Агропромиздат, 1985.
- Хлебников В.И., Хозяев В.И., Пономарева В.Н. Разработка деликатесных изделий из мяса лоси // Отчет по научной теме № 940611. М.: МУПК. 1994.
- Хозяев В.И., Пономарева В.Н. Биологическая и пищевая ценность мяса лоси // Сб. научных статей

проф.-преп. Состава університета за 1993 г. М.: МУПК, 1994

- Ветеринарно-санітарна експертиза сировини та продукції тваринного походження / В.В.Власенко, Р.Й. Кравцов, В.І. Хоменко та ін. — Вінниця; РВВ ВАТ "Вінблдруккарня", 1999.

**ШПАГАТИ
ДЛЯ М'ЯСО-КОВБАСНИХ
ВИРОБІВ**

**Виробнича фірма
"ТВІСТА ПК"**

82000, Львівська область, м. Старий Самбір, вул. Промислова, 1

тел.: +38-03228 21-9-08
 тел. моб.: +38 (067) 90-94-48

e-mail:
 m_igryup@ukr.net

Фірма безкоштовно пропонує взірці виробів для тестування на виробництві та консультації технолога з використанням різних видів шпагатів

До Вашої уваги пропонується весь асортимент шпагатів для обв'язування ковбасних і м'ясних виробів, а також копчені сирів

• Шпагат 1500-610 текс (кольоровий, армований, білий) — для обв'язування усіх видів копченіх та варених ковбас, а також ковбасних сирів і копченого риби

• Нитка 410-350 текс (кольорова, біла, армована) — для сарделей та сосисок

• Ексклюзивні види 1000-420 (виготовлені з кольорової нитки або в поєданні кольорів) — для підкреслення індивідуальності продукції

• Петлі кілкатори з будь-якого виду шпагату, будь-якої довжини

ФОРМУЄМО ДИЛЕРСЬКУ СІТКУ В УКРАЇНІ
 ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВПРАЦІ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ

ІV МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА ТЕХНОЛОГІЙ ТА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ХАРЧОВОЇ ТА ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМІСЛОВОСТІ

ПРОДМАШЕКСПО 2006

4-6 жовтня 2006 за підтримки Міністерства промислової політики України

ВИСТАВКОВИЙ КОМПЛЕКС ОДЕСЬКОГО ПОРТУ

ТЕМАТИЧНІ РОЗДІЛИ:

- технології та обладнання для переробки та зберігання сільгосппродукції
- технології та обладнання для хлібопекарної промисловості та виробництва макаронних виробів
- технології та обладнання для м'яса-молочної промисловості
- технології та обладнання для олійно-жирової промисловості
- технології та обладнання для переробки риби та морепродуктів
- технології та обладнання для кондитерської промисловості
- технології та обладнання для консервної промисловості
- технології та обладнання для виробництва та розливу напоїв
- автоматизація процесів управління та виробництва
- фасувально-дозувальне та вагове промислове обладнання
- холодильне обладнання
- промислова вентиляція, водопостачання
- компоненти та агрегати промислового обладнання
- гігієна харчових виробництв

Генеральний інформаційний спонсор:

БізнесФорм

Медіа-партнер:

ПРОДУКТЫ питания

Інформаційна підтримка:

МирПродуктов **МирУпаковки** **ХОЛОД** **БРУТТО**

МирБізнесДосьє